Eğitimde iki dilli politika

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Dört dil kolundan ortak okula

Bağımsızlıktan önce Singapur'da her biri farklı bir dilde eğitim veren dört okul sistemi vardı. Klan dernekleri ve tüccarlar tarafından kurulan ve finanse edilen Çince okullar, 1920'lerden itibaren Mandarin Çincesiyle eğitim veriyordu. On dokuzuncu yüzyılın lehçe okulları o dönemde Çin'deki ulusal dil hareketine yerini bırakmıştı.[1] 1949'da okul çağındaki 100.000'i aşkın çocuğun yaklaşık yüzde 70'i, sömürge hükümetinden hiçbir mali destek almayan 319 Çince okuldan birine gidiyordu.[2] Hükümetin ve misyonların işlettiği İngilizce okullar, öğrencileri kamu hizmetine ve ticaret evlerine hazırlıyordu. Malayca ve Tamilce okullar tabloyu tamamlıyordu.

Çinli topluluk kendi sistemini bir üniversiteyle taçlandırdı. Kauçuk tüccarı Tan Lark Sye'nin beş milyon dolarlık bağışıyla finanse edilen ve Hokkien Derneği'nin Jurong'da bağışladığı 500 akrlık arazi üzerine kurulan Nanyang Üniversitesi, 30 Mart 1956'da derslere başladı.[3] Çince eğitim almış olanlar için bu, dillerinin eksiksiz bir eğitimi taşıyabileceğinin kanıtıydı. Sömürge yönetimi ve daha sonra Halk Eylem Partisi (People's Action Party, PAP) hükümeti için ise üniversite, geleceği çok ırklı bir devlette yatan bir kentte Çin siyasi duygularının da bir merkeziydi.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

1959'un özyönetime sahip devleti, dört dilin tamamında okulları finanse etme politikasını sürdürdü.[4] Dil kollarına eşit muamele siyasi bir zorunluluktu, çünkü Çince okulları kapatmaya yönelik her girişim seçmenlerin çoğunluğunu oluşturan topluluğu kışkırtırdı. Ancak bu, genç devleti kendi içinde tek bir dilde iletişim kuramayan bir nüfusla baş başa bıraktı. İki dilli politika bu güçlüğe verilen yanıttı. Her bir kolu şimdilik yaşatırken her öğrenciden ikinci bir dil öğrenmesini istiyordu.

1966'nın zorunlu ikinci dili

İki dilli politika 1966'da yürürlüğe girdi. Her dil kolundaki tüm devlet okullarında ve devlet destekli okullarda ikinci bir dilin öğrenimi zorunlu hâle geldi. Böylece Çince okullardaki öğrenciler İngilizce, İngilizce okullardaki öğrenciler ise Çince, Malayca veya Tamilce öğrendi.[5] İkinci diller 1966'da İlkokul Bitirme Sınavı'nda (Primary School Leaving Examination, PSLE), 1969'da Cambridge School Certificate sınavında sınav konusu hâline geldi.[6] 1972'de PSLE'de hem İngilizceye hem de ana dile çift ağırlık verildi. 1980'de ise ağırlık İngilizce, ana dil, matematik ve fen bilimleri için yüzde 25'er olarak belirlendi.[7]

Politikanın, yazarlarının açıkça dile getirdiği bir gerekçesi vardı. İngilizce, topluluklar arasında ortak ve tarafsız dil, ayrıca bilimin, teknolojinin ve uluslararası ticaretin dili olacaktı. Ana dil ise kültürel değerleri koruyacak ve her topluluğa köklerini verecekti. İngilizceye iş, ana dile kimlik işlevi veren bu işbölümü o zamandan beri resmî doktrin olarak kaldı. Bu da İngilizce bugün evlerin çoğunun dili olmasına rağmen Singapur'un neden hiçbir topluluk için İngilizceyi "ana dil" olarak belirlemediğini açıklıyor.

Ebeveynler doktrinden kendi sonuçlarını çıkardı. Lee Kuan Yew 23 Şubat 1977'de Parlamento'da yaptığı bir konuşmada, 1957 ile 1967 arasında Çinli ebeveynlerin yaklaşık yüzde 30 ila 40'ının çocuklarını Çince okullara yazdırdığını belirtti. Ulusal Primary One (ilkokul birinci sınıf) kohortu içinde öğretim dili Çince olan okullara giren öğrencilerin payı 1967'de yüzde 33 iken 1977'de yüzde 13,75'e düştü.[8] Ebeveynler İngilizceyi seçti, çünkü İngilizce, C. Kısım, III. Bölüm'de incelenen

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Ekonomik Kalkınma Kurulu'nun (EDB) Singapur'a getirdiği çok uluslu şirketlerde iş vaat ediyordu. Çince kolun kaderini, hükümet onu resmen kapatmadan önce dil piyasası belirledi.

Goh Raporu ve Çince kolun sonu

Belirleyici değerlendirme, Başbakan Yardımcısı Goh Keng Swee başkanlığındaki bir ekip tarafından hazırlanıp 10 Şubat 1979'da yayımlanan *Report on the Ministry of Education 1978* ile geldi. Goh Raporu yüksek okul terk oranları ve her iki dilde de zayıf sonuçlar tespit etti. İngilizceyi birinci dil, ana dilleri ikinci dil olarak belirleyen Yeni Eğitim Sistemi'ni getirdi. Okul terki sorununa çözüm olarak aynı yıl yetenek gruplarına ayırma (streaming) uygulaması başlatıldı ve en zayıf öğrenciler tek dilli bir kola yerleştirildi.[9]

Öğretim dili Çince olan Primary One sınıflarına kayıt, 1983'e gelindiğinde kohortun yüzde 1'inin altına düştü. Çince kolun son öğrencileri 1986'da mezun oldu. Singapurlu Çince eğitim tarihçisi Neo Peng Fu bu gelişmeyi tek bir ifadeyle özetledi: "Çince eğitim", "Çince dil öğretimine" dönüştü. İngilizce 1987'de resmen tüm okul sisteminin birinci dili olarak belirlendi. Malayca ve Tamilce kollar zaten ortadan kalkmıştı. Tamilce eğitim 1982'de sona erdi. 1986'ya gelindiğinde öğretim dili Malayca olan ortaöğretimde 28 öğrencilik tek bir sınıf kalmıştı.[10]

Üniversite okulların ardından geldi. Nanyang Üniversitesi İngilizce eğitim vermeye zorlanmış ve öğrencilerini öğretim dili İngilizce olan Singapur Üniversitesi'ne kaptırmıştı. Bu üniversiteyle birleşerek Singapur Ulusal Üniversitesi'ni oluşturması Nisan 1980'de kesinleşti. Nanyang son mezuniyet törenini 16 Ağustos 1980'de yaptı.[11] Çince eğitim almış pek çok Singapurlu için kapanış hâlâ bir yara. Finans merkezi açısından ise bu, 1980'lerde ve sonrasında mezun olan herkesin İngilizce eğitim görmesi anlamına geliyordu. Böylece işgücü uluslararası bankalar tarafından hemen kullanılabilir hâle geldi.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Ana dil, ileri düzey ana dil ve özel okullar

Hükümet Çince kolun kaybını, iki dilli bir seçkin kesimi korumak için tasarlanmış kurumlarla dengeledi. Eğitim Bakanlığı 1979'da öğretim dili Çince olan dokuz ortaokulu Special Assistance Plan (Özel Destek Planı, SAP) okulu olarak belirledi. Bu okullar, ilkokulu en başarılı bitiren öğrencilere hem İngilizceyi hem Mandarin Çincesini ileri düzeyde öğrenme imkânı verecek ve Çinli topluluğa hükümetin onun diline ve kültürüne kayıtsız olmadığı güvencesini sağlayacaktı.[12] Bunlardan ikisi, The Chinese High School ve Nanyang Girls' High School, 2004'te Integrated Programme'ı (Bütünleşik Program) pilot olarak uygulamaya başladı. Diğer SAP okulları sonraki yıllarda onları izledi.[13]

İleri Düzey Çince (Higher Chinese Language) dersi 1999'da getirildi. Aynı yıl SAP okullarına kabul, PSLE kohortunun en başarılı yüzde 10'undan en başarılı yüzde 30'una genişletildi. İleri düzey ana dil sınavları öğrencilerin giderek artan bir payını çekiyor. 2003 ile 2012 arasında PSLE kohortunda İleri Düzey Çince sınavına girenlerin payı yüzde 21,6'dan yüzde 27,4'e, O düzeyinde (O level) ise yüzde 18,2'den yüzde 30,1'e yükseldi.[14] İleri Düzey Malayca ve İleri Düzey Tamilce için karşılık gelen paylar daha düşüktü, ancak onlar da artıyordu. O düzeyinde ileri düzey ana dilden geçer not almak, yerel üniversitelere kabulde ana dil şartını karşılıyor. Bu da dili ailelerin eğitim hedefleri açısından önemli kılıyor.

Ana dil, PSLE'de ve ortaokulların ulusal sınavlarında zorunlu bir sınav dersi olmaya devam ediyor. Tüm öğrenciler etnik sınıflandırmalarına göre Mandarin Çincesi, Malayca veya Tamilce öğreniyor. Bununla birlikte ailesi Tamilce konuşmayan Hintli öğrenciler başka bir dil seçebiliyor.[15] Ana dilin etnik kökene göre belirlenmesi sistemin en ayırt edici özelliğidir. Bu, ebeveynleri evde Hokkien dili veya İngilizce konuşan Çinli bir çocuğun ana dil olarak Mandarin Çincesi öğrenmesi demektir. Terim, bir topluluğun hangi dili paylaşması gerektiğine ilişkin siyasi bir tercihi ifade eder.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Kabul edilmiş bir sınır

Hükümet politikanın sınırları konusunda açık sözlü davrandı. 2004'te İngilizce ve ana dilde eşit yeterlilik şeklindeki başlangıç hedefine ulaşılamadığını kabul etti. Lee Kuan Yew daha da ileri gitti. 2009'da, ilk dönem politikasının zekâ ile dil öğrenimi arasında güçlü bir korelasyon bulunduğu varsayımına dayandığını söyledi. Haziran 2010'da ise "Mandarin Çincesi önemlidir, ancak Singapur'da ikinci dil olarak kalmaktadır" diye ekledi.[16] Konuya ilişkin son dönem düşünceleri, 2011'de yayımlanan *My Lifelong Challenge: Singapore's Bilingual Journey* adlı kitapta toplandı.[17]

Aynı yıl, özellikle erken yaşlarda İngilizce ve ana dil öğrenimini teşvik etmede Eğitim Bakanlığı'nı desteklemek amacıyla Lee Kuan Yew İki Dillilik Fonu (Lee Kuan Yew Fund for Bilingualism) kuruldu.[18] Fon bir vurgu değişikliğine işaret ediyor. Okul sisteminin onlarca yıl boyunca herkes için dengeli iki dilliliği hedeflemesinin ardından politika artık İngilizcenin baskınlığını kabul ediyor. Okul öncesi yıllardan başlayarak ikinci dili keyifli ve kullanılabilir kılmaya odaklanıyor. İşverenler açısından bu, genç bir Singapurlu mezunun Mandarin Çincesinin aileye, okula ve dilin okul sonrasında ne ölçüde kullanıldığına bağlı olarak ana dile yakın düzeyden işlevsel düzeye kadar değiştiği anlamına geliyor.

Notlar

1. Wikipedia, "Singaporean Mandarin" (erişim tarihi: Kasım 2026): ilk Mandarin Çincesi eğitim veren sınıflar 1898 civarında açıldı; 1920'lere gelindiğinde Singapur'daki tüm Çince okullar öğretim dili olarak Mandarin Çincesini benimsemişti. ↩
2. Singapore Chinese Cultural Centre, Culturepaedia, "A common mother tongue: The impact of Chinese education in Singapore" (erişim tarihi: Kasım 2026): 1949'da okul çağındaki 100.000'i aşkın çocuğun yaklaşık yüzde 70'i, sömürge yönetiminden mali destek almadan sivil kuruluşlarca işletilen 319 Çince okula kayıtlıydı. Culturepaedia'nın 1920'lerden 1950'lere Çince eğitime ilişkin bir başka makalesinin, bu 319 okuldaki Çin kökenli okul çağındaki çocuk sayısını 71.000 olarak verdiği bildiriliyor. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

3. Wikipedia, “Nanyang University” (erişim tarihi: Kasım 2026): Tan Lark Sye üniversiteyi 1953’te önerdi ve 5 milyon dolar bağışladı; Singapore Hokkien Association Jurong’da 500 akr arazi bağışladı; dersler 30 Mart 1956’da başladı. ↩

4. Culturepaedia, “From Chinese-language education to bilingual education system (1960s to 1980s)” (erişim tarihi: Kasım 2026): 1959’daki özyönetimin ardından PAP hükümeti, İşçi Cephesi’nin yürürlüğe koyduğu etnik dillerdeki okulları finanse etme politikasını sürdürdü. ↩

5. Wikipedia, “Language education in Singapore” (erişim tarihi: Kasım 2026): iki dilli eğitim politikası resmen 1966’da uygulamaya kondu. ↩

6. İkinci diller 1966’dan itibaren PSLE’de, 1969’dan itibaren Cambridge School Certificate sınavında zorunlu sınav dersleri oldu. ↩

7. Wikipedia, “Language education in Singapore” (erişim tarihi: Kasım 2026): 1972’de PSLE’de her iki dile çift ağırlık verildi; 1980’den bu yana İngilizce, ana dil, matematik ve fen bilimlerinin her biri yüzde 25 ağırlık taşıyor. ↩

8. Culturepaedia, “From Chinese-language education to bilingual education system (1960s to 1980s)”, a.g.e., Lee Kuan Yew’in 23 Şubat 1977 tarihli Parlamento konuşmasına atıfla: öğretim dili Çince olan okullara Primary One kaydı, ulusal kohortun 1967’de yüzde 33’ü, 1977’de yüzde 13,75’i. ↩

9. Culturepaedia, “From Chinese-language education to bilingual education system (1960s to 1980s)”, a.g.e.: Goh Keng Swee başkanlığında hazırlanan 10 Şubat 1979 tarihli Goh Raporu, İngilizceyi birinci dil, ana dilleri ikinci dil olarak belirleyen Yeni Eğitim Sistemi’ni getirdi; Wikipedia, “Language education in Singapore” (erişim tarihi: Kasım 2026): yüksek okul terk oranlarına çözüm olarak 1979’da yetenek gruplarına ayırma (streaming) uygulaması getirildi ve en zayıf öğrenciler tek dilli bir kola yerleştirildi. ↩

10. Culturepaedia, “From Chinese-language education to bilingual education system (1960s to 1980s)”, a.g.e.: Çince Dil İnceleme Komitesi’ne (Chinese Language Review Committee, 1992) göre 1983’te yüzde 1’in altında; “The final batch of students graduated from the Chinese-language-stream schools in

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

1986"; "'Chinese education' thus evolved into 'teaching the Chinese language'"; Wikipedia, "Education in Singapore" (erişim tarihi: Kasım 2026): İngilizce "officially designated the first language within the local education system in 1987"; Wikipedia, "Language education in Singapore" (erişim tarihi: Kasım 2026): Tamilce eğitim 1982'de Umar Pulavar Tamil High School'un kapanmasıyla sona erdi; 1986'ya gelindiğinde öğretim dili Malayca olan ortaöğretimde 28 öğrencilik tek bir sınıf kalmıştı. ↩

11. Wikipedia, "Nanyang University" (erişim tarihi: Kasım 2026): birleşme Nisan 1980'de kesinleşti; son mezuniyet töreni 16 Ağustos 1980'de yapıldı ve National University of Singapore Act aynı ay yürürlüğe girdi. ↩
12. Wikipedia, "Special Assistance Plan" (erişim tarihi: Kasım 2026): 1979'da getirildi; öğretim dili Çince olan dokuz ortaokul belirlendi; amaç, ilkokulu en başarılı bitiren öğrencilerin İngilizce ve Mandarin Çincesini ileri düzeyde öğrenmesini sağlamak ve geleneksel Çince okulları korumaktı. ↩
13. Wikipedia, "Special Assistance Plan" (erişim tarihi: Kasım 2026): The Chinese High School ve Nanyang Girls' High School, 2004'te Hwa Chong Junior College ile birlikte Integrated Programme'ı pilot olarak uyguladı; River Valley High School 2006'da, Dunman High School 2008'de onları izledi. ↩
14. Wikipedia, "Language education in Singapore" (erişim tarihi: Kasım 2026): İleri Düzey Çince 1999'da getirildi; SAP okullarına kabul, PSLE kohortunun en başarılı yüzde 10'undan yüzde 30'una çıkarıldı; Wikipedia, "Language education in Singapore" (erişim tarihi: Kasım 2026), ileri düzey ana dil derslerine katılım tablosu: İleri Düzey Çince %21,6 (PSLE 2003), %27,4 (PSLE 2012), %18,2 (O level 2003), %30,1 (O level 2012). ↩
15. Wikipedia, "Education in Singapore" (erişim tarihi: Kasım 2026): ana dil, PSLE'de ve GCE N, O ve A düzeyi sınavlarında zorunlu bir sınav dersidir; Tamil olmayan Hintliler Tamilceyi veya Hintçe ya da Pencapça gibi başka bir dili seçebilir. ↩
16. Wikipedia, "Language education in Singapore" (erişim tarihi: Kasım 2026): hükümet 2004'te İngilizce ve ana dilde eşit yeterlilik şeklindeki başlangıç hedefinin başarısız olduğunu kabul etti; Wikipedia, "Speak Mandarin

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Campaign" (erişim tarihi: Kasım 2026): Lee Kuan Yew 2009'da Mandarin Çincesi öğretiminin "wrong way" gittiğini söyledi; Haziran 2010'da "Mandarin is important but it remains a second language in Singapore" dedi; Wikipedia, "Language education in Singapore": "an assumption of a strong correlation between intelligence and language learning". ↩

17. Culturepaedia, "Chinese dialects in Singapore" (erişim tarihi: Kasım 2026), Lee Kuan Yew, *My Lifelong Challenge: Singapore's Bilingual Journey* (2011), s. 146'ya atıfla. ↩
18. Wikipedia, "Language education in Singapore" (erişim tarihi: Kasım 2026): Lee Kuan Yew Fund for Bilingualism, Eğitim Bakanlığı'na destek olmak amacıyla 2011'de kuruldu. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com